

Asia: HE 54/2022 vp Hallituksen esitys laiksi oppivelvollisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Yksityiskoulujen Liitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua esillä olevista oppivelvollisuuslakiin tehtävistä tarkennuksista.

Pidämme lakimuutosesityksiä pääosin perusteltuina tarkennuksina. Haluamme kuitenkin kiinnittää huomiota seuraaviin kohtiin.

Nyt hallituksen esityksessä oppivelvollisuuden ulkopuolelle rajattaisiin opiskelijat, jotka ovat hakeutuneet Suomeen suorittamaan toisen asteen opintoja ja oleskelevat Suomessa opiskelutarkoituksessa, vaikka heillä olisi kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta. Jatkossa siis lapsi katsottaisiin Suomessa vakinaisesti asuvaksi, jos hänellä on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta ja hänen maassa oleskelunsa peruste on muu kuin opiskelu. Maassaolon perusteen selvittämiseksi opiskelijan tulisi osoittaa maassaolon peruste esimerkiksi oleskeluoikeuden rekisteröintiin tai oleskelulupaan liittyvillä asiakirjoilla.

Yksityiskoulujen Liitto pitää muutosta perusteltuna. Kyseinen oppivelvollisuuden rajausmuutos tulee kuitenkin lisäämään koulutuksen järjestäjän selvittelytyötä ulkomailta maahan tulleiden opiskelijoiden osalta, koska kotikunnan lisäksi tulisi selvittää jatkossa myös opiskelijan maassaolon peruste. Ehdotuksesta ei käy selvästi ilmi, miten tämä maassaolon peruste selvitettäisiin ja paljonko työtä se mahdollisesti teettäisi. Kyseessä ei ole todennäköisesti suuri opiskelijajoukko, mutta todellista määrää on vaikea arvioida.

Oppivelvollisuuslain mukaista maksuttomuuden pidentämistä koskevaa päätöksentekomenettelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että maksuttomuutta ei missään tilanteissa pidennettäisi ilman hakemusta, vaan kaikki pidennysperusteet otettaisiin huomioon vain hakemuksen perusteella. Sääntelyä ehdotetaan tarkennettavaksi myös siten, että maksuttomuuden pidentämistä voitaisiin hakea vasta opintojen loppuvaiheessa, jos näyttää siltä, että oppivelvollisuuslain 16 §:n 1 momentin mukainen maksuttomuuteen oikeuttava aika ei tule riittämään.

Yksityiskoulujen Liitto pitää kohtuullisena, ettei toisen asteen opintojen maksuttomuudesta tule ehdoitta rajatonta. Näemme, että maksuttomuuden pidentäminen koskettaa varsinkin aikuislukioita, joissa tullaan järjestämään lukio- ja TUVA-koulutuksen lisäksi aikuisten perusopetusta. Aikuisten perusopetukseen ohjautuvat tai ohjataan mm. oppivelvolliset, joilla on suuria vaikeuksia saada perusopetuksen oppimäärä päätökseen.

Koulutuksen järjestäjän, jolle on myönnetty tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen järjestämislupa, tulee ottaa opiskelijaksi sille osoitettu oppivelvollinen. Samalla painotetaan, että koulutuksen järjestäjien tulisi varata aloituspaikkoja myös osoitettaville oppivelvollisille ja luoda menettelyt opintojen joustavaan aloittamiseen mahdollisimman pian opiskelupaikan osoittamisen jälkeen. Lausuntopalvelu.fi 2/2 Ehdotus antaa ymmärtää, että nuoren asuinkunnalla on rajoittamaton oikeus, tosin koulutuksenjärjestäjää kuultuaan osoittaa opiskelupaikka esimerkiksi yksityiselle ylläpitäjälle myönnetyn järjestämisluvan perusteella järjestettyyn TUVA-koulutukseen. Näemme tärkeänä, ettei voi syntyä tilannetta, jossa kunta osoittaa oppivelvollisille opiskelupaikan yksityisen ylläpitäjän järjestämään koulutukseen, jonka opiskelijamäärä ylittää ääritilanteessa koulutuksen järjestäjän kantokyvyn. Tällöin myös koulutukseen ohjattujen oppivelvollisten

opintojen nopea aloitus on vaarassa epäonnistua. Paikallisesti sovitut neuvottelumekanismit lienevät joustavin tapa järjestää asia.

Jussi Sutinen

Yksityiskoulujen Liitto –
puheenjohtaja

Lauri Halla

Yksityiskoulujen Liitto –
varapuheenjohtaja

Mirva Lindström

Yksityiskoulujen Liitto –
toiminnanjohtaja